

Honderd hommels op een rij

Omdat ik al jaren als imker werk en dus meer dan gemiddeld geïnteresseerd ben in hommels, bijen, enz. werd ik op 22 maart jl. door een kennis gevraagd eens te komen kijken. Ik trof aan de zuidwestgevel van zijn huis een groot aantal (60) hommels aan. Op 20 maart waren zij voor het eerst waargenomen; hun aantal werd toen geschat op honderd. Zij zaten toen dicht bij elkaar hoog op de gevel en wekten de indruk dat zij uit de spouw gekomen waren.

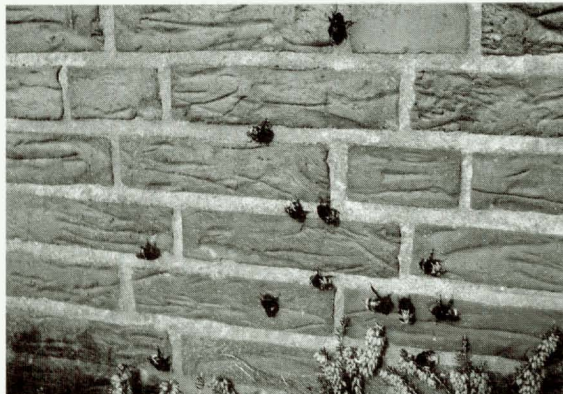
Op 22 maart heb ik de foto's gemaakt om te weten of het allemaal koninginnen waren (onder de gevel bevindt zich een heidetuin waarin geen dode hommels werden opgemerkt).

Hierbij zend ik de foto, die maar een klein deel van de gevel laten zien maar ik hoop U voldoende geïnformeerd te hebben. De woning bevindt zich in de Bonifaciusstraat 7009 MS in Doetinchem.

Aart Docter

Reactie

Heel bijzonder zoveel hommels op een muur bij elkaar zo vroeg in het jaar. Gezien de datum en ook de inschatting van de grootte van de hommels ga ik ervan uit dat het koninginnen zijn (pas rond eind april zijn er kolonies met de eerste werksters). Rond half maart, bij zonnig weer en een temperatuur boven 10°C komen hommelkoninginnen uit hun winterslaap en gaan op zoek naar vroege voorjaarbloeiers voor

nectar en stuifmeel. In stedelijke gebieden zijn dat meestal heideplanten en crocussen. Op het platteland wilgen. De voorjaarsplanten trekken hommelkoninginnen van verre aan, waardoor op een klein oppervlakte vele hommels te zien zijn.

Natuurlijk is de vraag waarom de koninginnen op de muur zitten. Misschien dat het een koude dag was, maar de muur door de zon warm waardoor de koninginnen op temperatuur konden komen. Om te kunnen vliegen moeten de vliegspijeren in de thorax een temperatuur hebben van 35-40°C. Dit bereiken de hommels door hun vliegspijeren (zonder vleugelslag) samen te trekken waarbij warmte vrijkomt. Zon, trillen en buzzen kunnen meehelpen de goede vliegtemperatuur te bereiken.

Het merendeel van de hommels lijken aardhommels te zijn, maar volgens mij is er ook een steenhommel bij.

Marie José Duchateau

Emblemata zijn symbolische plaatjes, voorzien van een korte tekst die een opvoedkundige of morele inhoud heeft. Als grondlegger van deze literatuur wordt de Italiaan, Andreas Alciatus (1492-1550) beschouwd. Zijn emblemataboeken werden in heel Europa verspreid en vonden ook in de Nederlanden een enthousiaste navolging. Een van zijn emblemata is een gestileerde bijenkorf.

De koning van de bijen is tweemaal zo groot als de anderen en zal nooit steken. Dit is een voorbeeld van een barmhartige regering, een verdraagzaam koningschap.

De afbeelding is een houtsnede. De onderstaande tekst van Alciatus bevat de traditionele vergelijking van het bijenvolk met de ideale staat of samenleving. Nog een opmerking. Men dacht in die tijd dat een bijenvolk geregeerd werd door een koning en niet door een koningin.

Toon Brekelmans

